

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-751

20.10.2023

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Erstatningsoppgjør – skadet løsøre/innbo og merutgifter til midlertidig opphold utenfor hjemmet.

Sikrede bodde sammen med sin datter og hennes sønn i en leilighet som fikk røyk og sotskader etter en brann. De krevde erstatning for skader på innbo og løsøre, samt dekning av merutgifter til midlertidig opphold utenfor hjemmet under sin topp innboforsikring. Foretaket dekket utgifter til hotell og leilighetshotell frem til antatt tilbakeflyttingsdato 1.9.23. I tillegg utbetalte foretaket en erstatning på kr 37 738 til de sikrede. Dette beløpet var basert på at skadet innbo og løsøre var taksert til kr 128 438, at det var en egenandel på kr 4 000, og at de sikrede hadde spart husleie i 8,5 måneder som tilsvarte kr 86 700. De sikrede var uenig i oppgjøret fordi de mente gjenstandene hadde blitt verdsatt for lavt. Foretaket var uenig og hevdet for det første at de sikrede hadde godkjent takstrapporten. Foretaket viste videre til at det hadde tatt høyde for vilkårsfestede aldersfradrag, samt at gjenanskaffelsespris ikke skulle settes høyere enn det foretaket måtte betale for gjenstandene. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på ytterligere erstatning.

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmål om foretakets erstatningsoppgjør som følge av røyk og sotskader etter brann har vært korrekt.

Det brant 15.12.22 i et sameie der sikrede S. bodde sammen med sin datter (heretter kalt A.) og hennes sønn. Brannen medførte sot og lukt i leiligheten hvor de bodde, slik at de måtte flytte ut i påvente av reparasjon.

Det følger av forsikringsbeviset at sikrede S. hadde en topp innboforsikring med en ubegrenset forsikringssum og egenandel på kr 4 000. I vilkårene for standard innboforsikring sto det under pkt. 3.1 at innbo og løsøre i hjemmet omfattes inntil avtalt forsikringssum, og om merutgifter til opphold utenfor hjemmet sto det i vilkårspkt. 3.2 bl.a. at følgende var dekket:

- Nødvendige merutgifter til opphold utenfor hjemmet når dette er ubeboelig som følge av erstatningsmessig skade på bygning, begrenset til normal reparasjonstid

Foretaket rekvirerte en intern takstmann for å besiktige og vurdere skadeårsak og omfanget, og det sendte sikrede S. følgende orientering 19.12.22:

For deg som må bo midlertidig borte ved skade

Det er forsikringsselskapet hvor bygningen er forsikret som avgjør om boligen du leier er ubeboelig. Er dette tilfelle skal du ikke betale husleie i tiden du ikke kan bo der. Husleien du normalt betaler må du bruke på midlertidig bolig.

Hjemforsikringen du har hos oss dekker nødvendige utgifter som er høyere enn den husleien du har i dag. Hvis du får slike merutgifter, må dette avtales med oss før leieavtale inngås. Vi dekker ikke depositum.

Merutgifter er bokostnader utover normale kostnader, og beregnes slik:

Bokostnad annet sted

– markedsleie/leiekostnader

= merutgifter

Husk at du kan ha egenandel på forsikringen, som du må betale selv.

Boalternativer

- Kan du bo privat, er det mulighet for at vi kompensere dette.
- Ved kortere opphold inntil 14 dager kan du bo på hotell.
- Er boligen ubeboelig i mer enn 14 dager og du ikke bor privat, må du leie leilighet/hus i leiemarkedet.
- Hvis leieforholdet blir avsluttet som følge av skaden, dekker vi merutgifter i inntil 2 måneder.

Dette må du gjøre:

1. Hente inn opplysninger om boligen du leier er ubeboelig og hvor lenge.
2. Send oss takstrapporten fra bygningens forsikringsselskap.
3. Finne boalternativ og kontakte oss for aksept av merutgiftene.
4. Inngå avtale med midlertidig utleier og sende oss leiekontrakten.
5. Betale leien for midlertidig bolig. Vi dekker avtalte merutgifter utover din vanlige husleie.
6. Hente inn anmeldelsesnummer fra politiet ved brannskade.

Dette gjør vi:

- Betaler avtalt erstatning til din konto, når du har funnet midlertidig bolig.
- Hvis du ikke har andre boalternativer, kan vi sende bekreftelse til hotell for betaling av opphold (inkl. frokost) i inntil 14 dager. Du må da sende oss e-postadressen til hotellet.

Når vi betaler hotelloppholdet, vil du få krav fra oss om innbetaling av husleie og egenandel.

Foretaket betalte kr 21 720 for opphold på S. hotell for de sikrede fra 19.12.22 til 23.12.22.

Deretter flyttet de sikrede til W. hotell fra 23.12.22, hvor de skulle bo inntil 3.4.23 med mulighet til forlengelse, jf. dialog mellom takstmann og hotellet 22.12.22. Foretaket mottok fakturaer som det betalte for opphold på W. hotell fra 23.12.22 til 31.3.23 på hhv. kr 26 013, kr 18 676 og kr 20 677.

Det fremgikk av takstmannens "Besiktigelsesrapp. for innbo og løsøre" etter besiktigelse 20.12.22 at "Kondemnert innbo og løsøre" ble taksert til kr 128 438, at boligen ikke var beboelig, og at husleien de sikrede betalte var på kr 10 200 pr. måned. Under "Annen info" sto det bl.a. at "... hotell er bekreftet til 31. mai, samt forlengelse til 1. september." I rapporten var det vedlagt en liste over alt som var medtatt i taksten, herunder informasjon om gjenstandenes pris, alder, rabatt og sum.

Takstmannen informerte sikrede 23.3.23 om at skadene var taksert til kr 128 438 og vedla takstoppgaven. Takstmannen skrev bl.a. at:

Vi ønsker deres gjennomgang av vedlagte takstoppgave og imøteser din godkjenning av verdivurdering av innbo og løsøre.

Hvordan erstatningen er beregnet:

1. Vi erstatter verdien av innboet basert på hva det ville kostet å skaffe tingene i dag.

1. Erstatning for ting som er arvet, ikke er i bruk eller som er kjøpt brukt, erstatter vi til samme pris det vil koste å kjøpe tilsvarende ting brukt.

1. Vi erstatter verdien av innboet basert på hva det ville kostet å skaffe tingene i dag, men trekker fra aldersfradrag. Fradraget blir vurdert etter alder, slitasje, sannsynlige brukstid og bruksverdi på innboet.

1. Vi har rabattavtaler med ulike butikker, og utbetaler ikke mer i erstatning enn det vi må betale for gjenstanden. Ved kontantutbetaling blir erstatningen utbetalt med fradrag av rabatten vi får i butikker vi har

avtale med.

Vi ber om en tilbakemelding på om dere ønsker gjenkjøpsbevis eller pengene overført til konto

Vi ber om en tilbakemelding hvilket kontonummer pengene skal overføres til.

Hva skjer videre:

1. Ved din godkjenning av takstoppgaven, oversendes saken til saksbehandler som vil utbetale erstatningen og oversende oppgjørsbrev når dette er gjort
2. Hvis det er utbetalt forskudd så vil dette bli fratrasket erstatningsoppgjøret
3. Gjeldende egenandel vil også bli fratrasket erstatningsoppgjøret
4. Hvis det er andre utgifter som skal avregnes erstatningsoppgjøret så vil også dette gjøres av saksbehandler. Dette kan være for eksempel mottatt markedsleie eller husleie i de tilfeller man har bodd borte under reparasjon av bygningsskaden.
5. Når deres godkjenning foreligger, så kan alt av innbo kastes fra skadestedet og bygningen frigis.

De sikrede svarte takstmannen 31.3.23 via A. sin e-post at "Her er kontonumre til mora mi .. S..".

Takstmannen orienterte skadebehandler 11.4.23 om at sikrede hadde godkjent takstoppgaven, og skadebehandler foretok oppgjør samme dag og ga sikrede S. følgende informasjon:

Da er takst etter skade på innbo klar og godkjent av deg.

Det er også bekreftet opphold på ... hotell til 1.9.2023 der faktura for oppholdet blir sendt til oss.

Som vi tidligere har opplyst, så skal du betale vanlig husleie når du bor midlertidig på hotell. Vi dekker merutgiftene som overstiger din vanlige husleie.

Du har tidligere opplyst om at husleie er på kr 10.200,- pr. mnd. Vi trekker derfor ifra din vanlige husleie i perioden fra 15.12.2022 og til 1.9.2023 da vi legger ut for hotellet i denne perioden.

Blir oppholdet forlenget, må du innbetale vanlig husleie til oss. Dette kommer vi evt. tilbake til.

Erstatningsberegning:

Skade på innbo iht. takst: kr 128.438,-

- 8,5 mnd husleie kr 86.700,-

- egenandel kr 4.000,-

Sum erstatning til utbetaling kr 37.738,-

Beløpet er overført ønsket konto, og vil normalt være tilgjengelig om 1-2 dager.

Sikrede A. svarte samme dag at de hadde blitt lurt og dårlig behandlet, idet en ting ble sagt på telefon, mens en annen ting ble skrevet. På vegne av de sikrede ble det 22.5.23 sendt klage til Finansklagenemnda.

Sikrede har i det vesentlige anført at tingene som er erstattet er mer verdt enn foretaket har lagt til grunn. Sikrede påpeker at bosituasjonen er uklar, at tingene deres er plassert i et lager, og at deres møbler og verdisaker er borte, samt at de føler seg urettferdig behandlet. Sikrede har ikke sagt hvor mye de ønsker å få utbetalt, men krever å få tilbake det de hadde av materielle ting. Vedrørende de dyreste tingene de hadde i boligen viser sikrede til at sønnen til A. hadde fått gaming PC og gaming bord av sin far, og at det kostet ca. kr 40 000. Videre at de hadde en iMac til kr 18 000 kjøpt helt ny på Elkjøp, en elsparkesykkel til kr 9 000, en sofa til kr 5 000, hyller, kommoder, et fryseskap fullt av mat, dobbeltseng til kr 6 000 kjøpt på Jysk i 2019, samt kjøkkenting kjøpt nytt fra Power, og som sikkert ikke koster under kr 3 000. Ifølge sikrede var det også masse varer i uteboden som nå er ødelagt og må kastes. Sikrede påpeker at det i tillegg er mer, men at dette er det viktigste. Sikrede hevder oppgjøret ikke er riktig, at det aldri har vært noen å forholde seg til i prosessen, at ingen har tatt ansvar for hva som skulle skje videre og

hvordan, og at det nesten har vært umulig å få tak i foretakets saksbehandler og takstmann. Sikrede hevder det ikke er riktig at de for en erstatning på kr 30 000 skal kunne kjøpe møbler, mat, klær, depositum osv. Sikrede opplyser 16.8.23 at de nå har fått et nytt sted å bo, men at de ikke kan bo i et tomt hus.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at det fremgår av vilkårspkt. 3.2 hva som dekkes som merutgifter og tap som følge av erstatningsmessig skade, herunder nødvendige merutgifter til opphold utenfor hjemmet når dette er ubeboelig som følge av erstatningsmessig skade på bygning, begrenset til normal reparasjonstid, og at erstatningen er begrenset inntil kr 100 000. Hvordan erstatningen blir beregnet beskrives i vilkårspkt. 5, pkt. 5.1, 5.2 og 5.3, og egenandelen er kr 4 000, jf. Vilkaerspkt. 6 og forsikringsbeviset. Foretaket opplyser at det i erstatningsgrunnlaget er tatt høyde for vilkårsfestede aldersfradrag, jf. Pkt. 5.3 og tabellen i pkt. 5.3.1, samt at gjenanskaffelsespris ikke skal settes høyere enn det foretaket må betale for gjenstandene. Foretaket legger til grunn at det klages på den utbetalte erstatningssummen og påpeker at erstatningsgrunnlaget for skadet innbo fastsatt til kr 128 438 ble akseptert av sikrede før utbetaling, men at sikrede så 11.4.23 skrev at de var uenig i summene som var benyttet. Foretaket opplyser at det er foretaket der bygningen er forsikret som avgjør om boligen som leies er ubeboelig, og er det ubeboelig skal det ikke betales husleie for tiden leiligheten er ubeboelig. Ifølge vilkårene skal foretaket dekke merutgiftene som overstiger vanlige husleie, og foretaket har trukket fra spart husleie med kr 86 700 (8,5 måneder) i oppgjøret for skadet innbo, i stedet for å sende sikrede krav om innbetaling av dette beløpet. Foretaket viser til at diverse innbo, som er sanert og står på et lager, vil bli tilbakelevert når leiligheten er innflyttingsklar i september. Basert på opplysningene som til nå foreligger mener foretaket sikrede har fått korrekt oppgjør for tap av innbo taksert til kr 128 438, slik at oppgjøret fra 11.4.23 opprettholdes. Velger sikrede i mellomtiden å flytte permanent til ny leilighet, så påpeker foretaket at det må orienteres om det, idet det vil ha innvirkning på erstatningsberegningen av merutgiftene som til nå er utbetalt basert på at tilbakeflytting antas å skje 1.9.23.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets erstatningsoppgjør er korrekt.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Innledningsvis bemerkes at foretaket har akseptert at skaden er omfattet av forsikringen. Vi går derfor ikke nærmere inn på det spørsmålet.

Det følger av forsikringsbeviset at sikrede har topp innboforsikring med en ubegrenset forsikringssum og egenandel på kr 4 000. I vilkårene for standard innboforsikring står det under pkt. 3.1 at innbo og løsøre i hjemmet omfattes inntil avtalt forsikringssum. Om merutgifter til opphold utenfor hjemmet står det i vilkårspkt. 3.2 bl.a. at følgende er dekket:

Nødvendige merutgifter til opphold utenfor hjemmet når dette er ubeboelig som følge av erstatningsmessig skade på bygning, begrenset til normal reparasjonstid

I dette punktet står det også at denne erstatningen er begrenset til kr 100 000, men det følger av vilkårene for topp-forsikringens punkt 1.1 at "merutgifter til opphold utenfor hjemmet erstattes med en ubegrenset sum".

Slik saken er opplyst i sakens dokumenter, så kan ikke sekretariatet se at sikrede klager på foretakets oppgjør knyttet til merutgiftene til opphold utenfor hjemmet, idet foretaket har bekreftet at det dekker disse frem til antatt tilbakeflyttingsdato 1.9.23, med mindre sikrede velger å flytte til en annen bolig før dette tidspunktet. Sekretariatet kan ikke se at sikrede har bestridt at foretaket kan gjøre fradrag for sparte månedlige husleieutgifter på kr 10 200 pr. måned (kr 86 700 for 8,5 måneder) eller for egenandelen på kr 4 000, og vi går derfor ikke nærmere inn på størrelsen på erstatningen for merutgifter til opphold utenfor hjemmet. Vi vil imidlertid bemerke at siden sikrede nå har opplyst at de har fått en ny bolig, så må de informere foretaket

om det, slik at foretaket kan vurdere hvilken betydning det får for erstatningen siden det hadde lagt til grunn i sin beregning at sikrede ville flytte tilbake til tidligere bolig 1.9.23.

Sekretariatet vil så vurdere om foretaket har foretatt et korrekt erstatningsoppgjør knyttet til skadet innbo og løsøre.

Foretaket har erstattet disse gjenstandene basert på takstrapporten hvor disse er verdsatt til kr 128 438. Det har utbetalt kr 37 738 etter fradrag for den nevnte egenandelen på kr 4 000 og den sparte husleien på kr 86 700.

Sekretariatet vil bemerke at foretaket informerte sikrede 19.12.22 om at det ville sende sikrede et krav om innbetaling av husleie og egenandel når det betalte hoteloppholdet. I ettertid har foretaket i stedet gjort fradrag for spart husleie og egenandel i erstatningsoppgjøret for de skadde gjenstandene. Siden vi ikke kan se at sikrede har bestridt denne fremgangsmåten for oppgjøret, så finner sekretariatet ikke grunnlag for å gå nærmere inn på den.

Det som gjenstår å vurdere er om verdifastsettelsen på kr 128 438 for skadet innbo og løsøre er riktig.

Foretaket har påpekt at sikrede godkjente takstrapporten før utbetaling av erstatningen 11.4.23, men så 11.4.23 opplyste at de var uenige. Sekretariatet vil bemerke at sikrede i svaret som ble gitt takstmann 31.3.23 oppga hvilket kontonummer erstatningen skulle utbetales til, men ikke eksplisitt godkjente takstoppgaven. Basert på dette mener sekretariatet det kan stilles spørsmål ved om sikrede godkjent takstoppgaven siden sikrede allerede 11.4.23 uttrykte misnøye med oppgjøret som var basert på denne taksten. Sekretariatet vil derfor se nærmere på taksten og oppgjøret for de skadde gjenstandene.

Følgende hitsettes fra vilkårpunkt 5. om "Erstatningsberegningen":

5.1 Oppgjørsmåter

Skaden kan erstattes på følgende måte:

- reparasjon
- gjenanskaffelse av tilsvarende, eller vesentlige tilsvarende, gjenstand
- kontantoppgjør

Erstatningen kan ikke overstige det selskapet må betale for reparasjon eller gjenanskaffelse. Selskapet kan avgjøre hvilken oppgjørsform, reparatør eller leverandør som skal benyttes.

[....]

5.2 Hvordan erstatningen blir beregnet

Skaden fastsettes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme, eller vesentlig samme, stand som umiddelbart før skaden inntraff, ut i fra prisene på skadedagen. Gjenanskaffelseprisen kan ikke settes høyere enn det selskapet må betale for gjenstanden. Verdien av gjenstanden etter skade trekkes fra. Der det er angitt summe i forsikringsbevis eller vilkår, erstattes skaden inntil de angitte summe.

5.3 Erstatningsregler for innbo

Fradrag i reparasjons- og gjenanskaffelseprisen vurderes på grunn av alder, slitasje, sannsynlig brukstid og nedsatt anvendelighet (verdiforringelse). Er verdiforringelsen mindre enn 1/3 av gjenanskaffelseprisen, gjøres det likevel ikke fradrag.

Gjenstander eieren har overtatt brukt, enten ved arv, gave eller kjøp, erstattes etter sin omsetningsverdi som brukt.

Innbo og løsøre som har nedsatt anvendelighet eller som ikke er i bruk erstattes etter sin omsetningsverdi som brukt.

5.3.1 Spesielle fradragsregler for gjenstander anskaffet nytt:

[...tabell...]

I tabellen under sistnevnte punkt står det hvor mange fradragsfrie år det er for bestemte gjenstander oppført i tabellen, hvor stor prosentsats det skal gjøres fradrag for per påbegynte år og at det maks kan gjøres fradrag for 80%. For bl.a. hvit/brunevarer var fradragsfrie år 5 og prosentsatsen 10, for mobiltelefon 1 år og 20%, for elektronisk utstyr med tilbehør 1 år og 10% og for sykkel og elsykkel 3 år og 20%.

Sikrede hevder i klagen at gjenstandene foretaket har erstattet er mer verdt enn det som er lagt til grunn av foretaket. Sikrede har ikke fremsatt et spesifisert samlet krav, men listet opp de gjenstandene sikrede anser for viktigst, herunder en gaming pc og gaming bord til ca. kr 40 000, en iMac til kr 18 000, en elsparkesykkel til kr 9 000, en sofa til kr 5 000, en dobbeltseng til kr 6 000, et fryseskap fullt av mat samt hyller og kommoder. Sikrede har også nevnt kjøkken ting ("airfare"?) som sikrede mener koster minst kr 3 000 og også påpekt at det var masse varer i uteboden som er blitt ødelagt og som må kastes.

Sekretariatet vil innledningsvis bemerke at flere av de gjenstandene som her er nevnt av sikrede synes å være medtatt i den nevnte takstrapporten. Det fremgår f.eks. at det er medtatt div. matvarer i kjøleskap og fryseskap med kr 2 000, en sofa ("Salong, brun velur 3- og 2 seter") med kr 4 000, flere ulike typer hyller og en kommode, en sparkesykkel til kr 7 650 (10% aldersfradrag) og to senger til hhv. kr 1.852 og kr 11 400 (5% aldersfradrag), airfryer til kr 3 500, gaming skrivebord til kr 2 850, gamingstol til kr 3 325 (begge 5% aldersfradrag) og "PC-kabinett. Lenovo type 90N9. Manufact. 16.12.20" til kr 13 650 (9% aldersfradrag).

Sekretariatet vil bemerke at verdiene sikrede selv har anslått at gjenstandene har, ikke er i samsvar med de som er fastsatt i takstrapporten, men siden det er sikrede som har bevisbyrden for de krav som fremsettes og sikrede ikke har fremlagt noen form for dokumentasjon for hverken gjenstandene eller prisene/verdiene sikrede har oppgitt, så kan vi ikke se at vi har noe grunnlag for å imøtegå de vurderinger som er foretatt av takstmann. Dette gjelder også de aldersfradrag takstmann har foretatt, jf. Vilårspkt. 5.3. Sekretariatet vil for ordens skyld gjøre oppmerksom på at dersom sikrede krever erstattet gjenstander som ikke er medtatt i den fremlagte takstrapporten, så må sikrede først fremsette evt. krav om de ovenfor foretaket.

Basert på foreliggende dokumentasjon er det sekretariatets vurdering at det ikke er grunnlag for å kritisere foretakets erstatningsoppgjør, idet vi ikke ser at de sikrede har sannsynliggjort at de har krav på ytterligere erstatning fra foretaket.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).